

Östergötlands förbund Pohjanmaan liitto

Landskapsstrategi för Östergötland 2022–2025

Program för deltagande och bedömning

Utkast 091120

Innehåll

1	Landskapsstrategins utgångspunkter	3
2	Landskapsstrategins syfte och innehåll	3
3	Landskapsstrategins beredningsprocess	6
4	Konsekvensbedömning.....	7
5	Kommunikation och växelverkan	8
6	Kontaktinformation	8

Bilaga 1   Beredningsprocessen för landskapsstrategin

1 Landskapsstrategins utgångspunkter

Detta program för deltagande och bedömning (PDB) beskriver beredningsprocessen för Österbottens landskapsstrategi 2022–2025 och redogör för möjligheterna att påverka beredningen av strategin.

Enligt markanvändnings- och bygglagen (132/1999) ska förbunden på landskapsnivå sköta planeringen på landskapsnivå. Planeringen på landskapsnivå omfattar en **landskapsöversikt**, en landskapsplan som styr områdesanvändningen och ett regionalt utvecklingsprogram. I landskapsöversikten anges den utveckling som eftersträvas i landskapet på lång sikt, och den styr utarbetandet av landskapsplanen och landskapsprogrammet, där perspektivet är medellångt.

Landskapsförbundet ska också utarbeta ett tidsbegränsat **landskapsprogram** som baserar sig på landskapsöversikten. Landskapsprogrammet ska uppta utvecklingsmål som är baserade på landskapets möjligheter, behov, kultur och andra särdrag, de för landskapsutvecklingen viktigaste projekten och andra väsentliga åtgärder som behövs för att uppnå målen samt en plan för finansiering av programmet (lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten 7/2014). Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning ska det nya landskapsprogrammet gälla åren 2022–2025 (VN/13905/2020-TEM-1). Österbottens förbund bereder landskapsprogrammet enligt tidsramen i lagen om utveckling av regionerna så att det föreläggs landskapsfullmäktige för godkännande våren 2022.

I den beredningsprocess som startar våren 2021 utarbetar Österbottens förbund både en landskapsöversikt och ett landskapsprogram. Slutresultatet är ett dokument som upptar utvecklingsmålen på lång och medellång sikt, **Österbottens landskapsstrategi 2022–2025**. När det gäller målen på lång sikt sträcker sig tidsramen fram till år 2050.

2 Landskapsstrategins syfte och innehåll

Landskapsstrategin uttrycker landskapets gemensamma utvecklingsvilja. Den syftar till att stärka aktörernas gemensamma syn på utvecklingen och styra utvecklingsresurserna till strategiska insatsområden. Målet är vidare att i högre utsträckning knyta statliga åtgärder till utvecklingsinsatser i landskapet och åstadkomma en mer effektiv användning av statliga och kommunala anslag.

De mål och åtgärder som tas med i landskapsstrategin förutsätter samarbete inom landskapet eller brett samarbete av annat slag. Stora och viktiga frågor kan alltså falla utanför strategin, om de inte förutsätter ett brett samarbete för att gå framåt eller om det inte är aktuellt att driva dem.

De allmänna målen för regionutvecklingen baserar sig på lagen om utveckling av regionerna och förvaltning av strukturfondsverksamheten (7/2014) och på statsrådets beslut om de rikstäckande målen för regionutvecklingen. Enligt lagen är målen att

- 1) stärka en balanserad utveckling av regionerna samt deras nationella och internationella konkurrenskraft
- 2) på ett hållbart sätt stärka regionernas näringsstruktur och göra den mångsidigare samt främja den ekonomiska balansen
- 3) främja en hållbar sysselsättning samt befolkningens kompetens, lika möjligheter och sociala delaktighet
- 4) minska skillnaderna i utveckling mellan och inom regionerna och sporra till fullskaligt utnyttjande av tillgängliga resurser på ett hållbart sätt
- 5) utveckla regionernas starka sidor och höja deras specialiseringsgrad samt främja deras kultur
- 6) förbättra livsmiljöns kvalitet och främja en hållbar region- och samhällsstruktur.

De riksomfattande prioriteringarna i regionutvecklingen åren 2020–2023 är enligt statsrådets beslut följande:

1. En begränsning av klimatförändringen och tryggnad av den biologiska mångfalden
2. En hållbar samhällsstruktur och fungerande förbindelser
3. Förnyelse i näringslivet och påskyndande av FUI-verksamheten
4. Kompetens och bildning som en resurs för regionutvecklingen
5. En ökning av delaktighet och välfärd samt förebyggande av ojämlikhet

I markanvändnings- och bygglagen (132/1999) sägs att vid planeringen på landskapsnivå ska de riksomfattande målen för områdesanvändningen beaktas och samordnas med landskapets mål och de lokala målen. De riksomfattande målen är indelade i fem teman:

1. Fungerande samhällen och hållbara färdvägar
2. Ett effektivt trafiksystem
3. En sund och trygg livsmiljö
4. En livskraftig natur- och kulturmiljö samt naturtillgångar
5. En energiförsörjning med förmåga att vara förnybar

En tredje viktig utgångspunkt för beredningen är FN:s mål för hållbar utveckling Agenda 2030 (bild 1). Målet för beredningen är att bygga upp en landskapsstrategi som lägger grunden för ett ekonomiskt, socialt, kulturellt och ekologiskt hållbart Österbotten.

Bild 1 *Agenda 2030, Målen för hållbar utveckling*

Landskapsstrategin för Österbotten tar hänsyn till de ovan nämnda målen och bidrar till att uppnå dem. Strategin beaktar också EU:s politiska mål för utveckling av regionerna, regionala strategier inom olika förvaltningsområden och övriga program som berör landskapet.

I fokus vid beredningen av Österbottens landskapsstrategi står förutom hållbarhetsmålen i Agenda 2030 också väsentliga förändringsfenomen som påverkar utvecklingen av landskapet. Följande har i framtidsarbetet i landskapet identifierats som väsentliga förändringsfenomen:

1. Klimatförändring och överkonsumtion av resurser (bl.a. förnybar energi, cirkulär ekonomi, biologisk mångfald)
2. Digitalisering (bl.a. industri 4.0, användning av data, plattformsekonomi, förändringar i arbete, cybersäkerhet, digital kompetens)
3. Demografisk förändring (bl.a. försämrade försörjningskvot, urbanisering, mer heterogen befolkning)
4. Ökande ojämlikhet (bl.a. polariserad välfärd, splittring i samhället, förändringar i arbete, demokratiutmaningar)

I landskapsstrategin beskrivs hur förändringsfenomenen påverkar utvecklingen i Österbotten samt genom vilka mål och åtgärder man försöker bemöta konsekvenserna av dessa fenomen.

Hållbarhetsmålen och förändringsfenomenen bildar en referensram, som styr beredningen av landskapsstrategin (bild 2).

Under beredningsprocessen uppdateras också strategin för smart specialisering i Österbotten och den blir en del av landskapsstrategin.

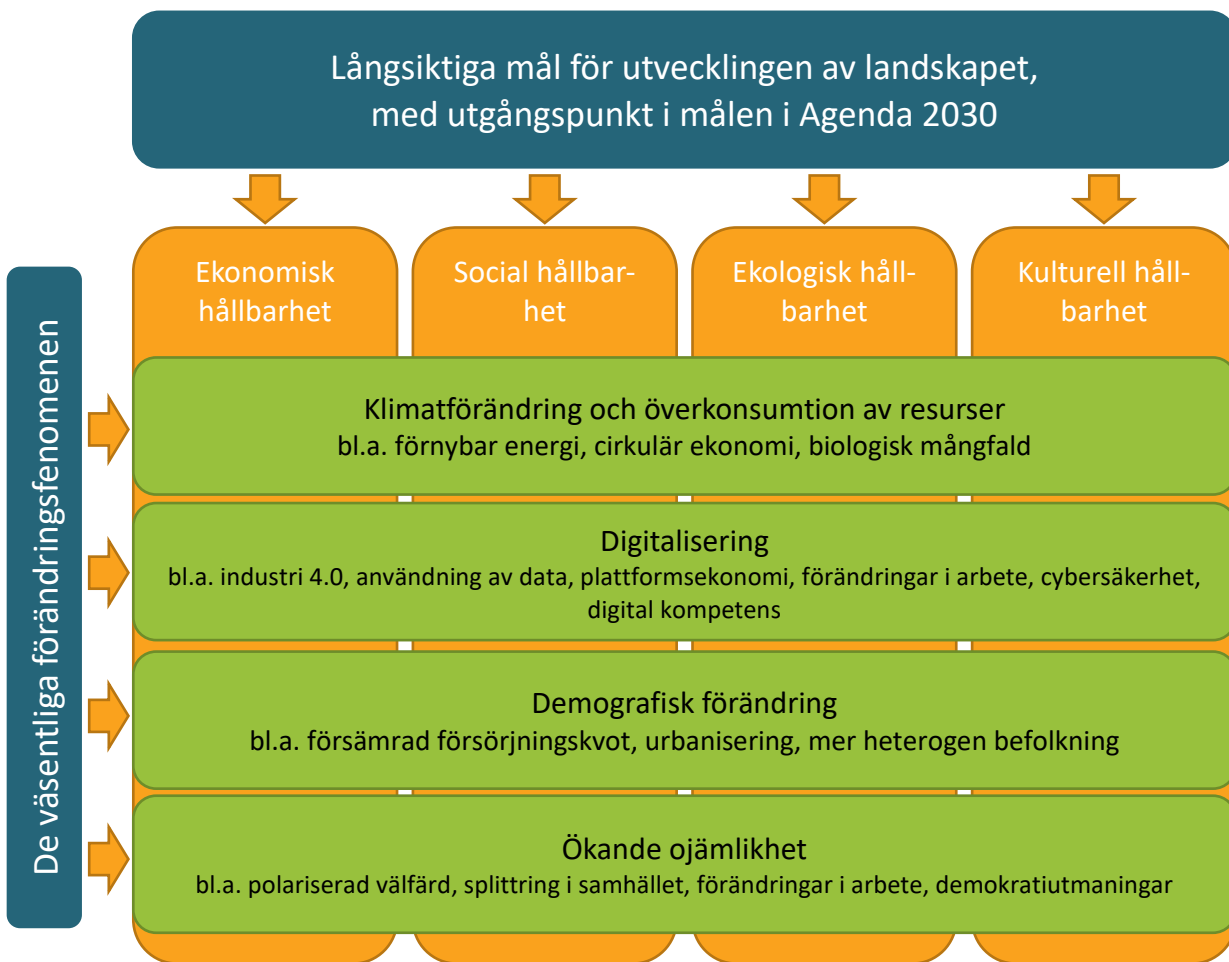

Bild 2 Utgångspunkter för landskapsstrategin

3 Landskapsstrategins beredningsprocess

Beredningsprocessen för landskapsstrategin framgår av bilaga 1. Viktiga arbetsmoment i processen är att sammanställa underlag, göra intressenter och invånare delaktiga, bedöma konsekvenserna samt skriva miljörapporten och strategin. Arbetet styrs i huvudsak av landskapsstyrelsen och landskapets samarbetsgrupp.

Intressenter görs delaktiga i beredningen genom enkäter, workshoppar, behandlingar på möten och arbete i en digital miljö. Intressenterna har också möjlighet att kommentera utkastet till landskapsstrategi i olika faser och ge ett officiellt utlåtande om utkastet. Kommunerna i landskapet får en skriftlig begäran om material. Information om innovationssystemet samlas in från företag, högskolor och offentlig sektor med hjälp av workshoppar och enkäter i anslutning till processen för smart specialisering. Prognostiseringssektionen inom utbildningsdelegationen i Österbotten arbetar med en omvärldsanalys och uppföljningsindikatorer. Andra källor som används är bl.a. relevanta nationella och regionala programdokument för regional utveckling samt planer för infrastrukturprojekt.

Till stöd för beredningen av landskapsstrategin sammankallas ett medborgarforum, som ska föra fram invånarnas synpunkter på beredningen. Alla intresserade kan anmäla sig till medborgarforumet genom att fylla i en blankett på Österbottens förbunds webbplats eller genom att vända sig direkt till beredaren. Medborgarforumet arbetar i huvudsak i en digital miljö. Dessutom bjuds medlemmarna i medborgarforumet in till alla workshoppar som arrangeras under beredningsprocessen. Vid insamlingen av invånarnas åsikter utnyttjas också Österbottens organisationsdelegation och de kommunala påverkansorganen.

Landskapsstrategin behandlas under olika faser av beredningsprocessen i landskapsstyrelsen och i landskapets samarbetsgrupp. Strategin bereds till största delen under år 2021 och föreläggs landskapsfullmäktige för godkännande våren 2022. Ansvaret för att programmet görs vilar på Österbottens förbund.

4 Konsekvensbedömning

Lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (den s.k. SMB-lagen, 200/2005), som kompletteras av statsrådets förordning (347/2005), innehåller bestämmelser om en allmän skyldighet att under beredningen i tillräcklig utsträckning bedöma miljökonsekvenserna av planen eller programmet. Den myndighet som ansvarar för en plan eller ett program ska enligt 8 § i lagen utreda och bedöma de betydande miljökonsekvenser som genomförandet av planen eller programmet och de undersökta alternativen kan antas ha samt utarbeta en miljörapport. Miljörapporten utarbetas som ett led i den övriga beredningen innan planen eller programmet godkänns.

I samband med beredningen av landskapsstrategin görs en bedömning av miljökonsekvenserna på det sätt som föreskrivs i den nämnda lagen. För konsekvensbedömningen bildas en österbottensk samarbetsgrupp som består av myndigheter och andra viktiga intressegrupper.

Konsekvenser som ska bedömas:

1. ekologiska konsekvenser
2. sociala konsekvenser
3. ekonomiska konsekvenser
4. kulturella konsekvenser
5. konsekvenser för region- och samhällsstrukturen
6. konsekvenser för jämställdheten.

Enligt arbets- och näringsministeriets anvisning kommer särskild vikt att fästas vid insatser för att främja jämställdheten mellan könen.

Största delen av konsekvensbedömningen görs som s.k. expertbedömningar. Som stöd för bedömningen används statistikmaterial av olika slag och befintliga fristående utredningar.

5 Kommunikation och växelverkan

Landskapsstrategin utarbetas i en öppen och interaktiv process där representanter för myndigheter, näringslivet, forskarsamhället, frivilligorganisationer och andra aktörer samt invånarna kan föra fram sina synpunkter. Lagen om bedömning av miljökonsekvenserna av myndigheters planer och program (200/2005) samt lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), som betonar medborgarnas möjlighet att ta del av ärenden under beredning, förutsätter öppenhet.

Förbundet förmedlar aktivt information om starten av planeringen och framstegen i arbetet till medier i landskapet, i sitt nyhetsbrev och på webbplatsen www.obotnia.fi. För att åstadkomma en dialog används också förbundets Facebook-sidor och kontaktfunktionen på webbplatsen. Det material som produceras under processen samlas på förbundets webbplats. Synpunkter på arbetet kan framföras under alla faser i processen. Det är också möjligt att vända sig direkt till beredaren för att säga sin åsikt. Workshopparna och webbenkäterna under beredningsprocessen är öppna för alla, och förbundet informerar om dem på sin webbplats.

Utkastet till programmet för deltagande och bedömning behandlas i landskapsstyrelsen den 9 november 2020. Efter det är programmet framlagt på Österbottens förbunds webbplats. En kungörelse om att beredningen startar publiceras i de regionala dagstidningarna.

Utkastet till landskapsstrategi och miljörapport läggs fram på förbundets webbplats och byrå i 30 dagar i januari 2022. Under den tiden finns det möjlighet att skriftligen framföra sin åsikt om utkastet. Utlåtanden begärs av kommunerna i Österbotten, Närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Österbotten och Österbotten samt övriga centrala intressegrupper. En kungörelse om att utkastet till landskapsstrategi och miljörapport är framlagda publiceras i de regionala dagstidningarna.

Landskapsstrategin godkänns av landskapsfullmäktige. Den godkända strategin läggs ut på förbundets webbplats och skickas i elektronisk form till arbets- och näringsministeriet, kommunerna i Österbotten, Närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Österbotten och Österbotten samt till övriga myndigheter som hörts eller gett ett utlåtande under ärendets gång. Allmänheten informeras om beslutet på förbundets webbplats.

6 Kontaktinformation

Österbottens förbund, Sandögatan 6 B, PB 174, 65101 Vasa
tfn 06 320 6500 eller e-post info@obotnia.fi

Webbplats www.obotnia.fi

Kontaktpersoner:

Utvecklingsplanerare Irina Nori (beredning av landskapsstrategin)
tfn 044 032 0644, irina.nori@obotnia.fi

Utvecklingsplanerare Kimmo Riusala (konsekvensbedömning)
tfn 044 320 6206, kimmo.riusala@obotnia.fi

Regionalutvecklingsdirektör Varpu Rajaniemi
tfn 044 320 6561, varpu.rajaniemi@obotnia.fi

Bilaga 1. Beredningsprocessen för landskapsstrategin

